
Федір Тищенко,
*здобувач вищої освіти ступеня «доктор філософії»,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Науковий керівник – к.е.н., доцент Власенко Ю.Г.*

БІОЕНЕРГЕТИЧНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

На сьогоднішній день, енергетична безпека стає все більш важливою та чутливою для стабільності економік та міжнародних відносин. Зміни клімату, енергетична геополітика та конфлікти, такі як російська агресія проти України, нагадують нам про необхідність пошуку ефективних стратегій у сфері енергетики. В контексті сучасних викликів, автори розглядають еволюцію концепції енергетичної безпеки, аналізують загрози безпеці в енергетичному секторі та розвивають нові стратегії для забезпечення енергетичної стійкості. Звернення до дослідницького досвіду та експертизи авторів у галузі економіки, фінансів та енергетики, а також актуальність обговорюваних питань, роблять цю статтю важливим внеском у розуміння сучасних викликів енергетичної безпеки [1].

Війна в Україні підкреслила необхідність альтернативних джерел енергії, зокрема в оборонному секторі, щоб забезпечити безперебійне постачання [2]. Криза також спонукала до переоцінки зовнішньої політики ЄС, зокрема щодо його залежності від російського газу [3]. Рішенням для України залишається перехід на платформні мережі альтернативних джерел енергії з цифровими технологіями та штучним інтелектом [4, 5].

Енергетична складова економічної безпеки країни є вагомим чинником стабільності економік і завжди відігравала важливу роль у міжнародних відносинах. Енергетична безпека відіграє важливу роль у захисті національних інтересів, а також у реалізації численних стратегічних планів. Європейські країни прагнуть зменшити свою залежність від енергетичного впливу РФ, активно шукають альтернативні джерела імпорту енергоресурсів і прагнуть збільшити частку відновлюваних джерел енергії в енергобалансі ЄС та інших європейських держав.

Користуючись аналізом Київської школи економіки [6], сектор виробництва, передачі та розподілу електричної енергії зазнав найбільшої шкоди внаслідок російської агресії: різної ступені пошкодження зазнали усі підконтрольні Україні ТЕС, великі ГЕС та ГАЕС, більшість великих ТЕЦ, понад 40% магістральних мереж транспортування та об'єкти розподілу електроенергії. Прямі збитки об'єктів електроенергетики на середину 2024 року склали понад \$11,4 млрд.

Протягом останніх років активного розвитку набувають альтернативні джерела енергії - як відновлювані, так і нові форми традиційної генерації, що можуть компенсувати, понесені вітчизняною енергосистемою втрати. Прикладом даних процесів може слугувати сонячна і вітрова енергетика, що демонструє відповідний потенціал для зростання. Так, згідно з даними дослідження Інституту сталого майбутнього при Сіднейському технологічному університеті [7], Україна має значний ресурсний потенціал до використання сонячної та вітрової енергії, який перевищує поточний попит на електроенергію (125 ТВт-год/рік) майже у 150 разів. Це означає, що для покриття усіх потреб в електроенергії в поточних умовах, достатньо задіяти близько 1% від доступних придатних для сонячної або вітрової генерації територій.

Енергетична безпека є важливим елементом у системі національної безпеки, адже має потенціал системного впливу на значну частину її параметрів через ланцюг взаємообумовлених трансформацій. Ми поділяємо погляд фахівців енергетичної галузі, що найбільш прийнятною стратегією розвитку національного ПЕК є побудова комбінованої системи енергопостачання з поступовим збільшенням частки відновлюваної енергетики, зокрема біоенергетики [8]. Остання реалізує свій вплив на національну безпеку через посилення енергетичної безпеки завдяки факторам прямого впливу (диверсифікація ресурсної бази; заміщення імпортованих енергоносіїв; посилення стійкості в умовах викликів воєнного часу шляхом вироблення стабільної та прогнозованої електроенергії; здатність балансувати енергетичну систему), а також створюючи позитивні зовнішні ефекти.

Література

1. Коваленко, Ю., Лазаренко, Д., Марченко, О. (2024). Енергетична безпека країни під час війни: бар'єри та перспективи подолання. *Herald of Khmelnytskyi*

National University. Economic Sciences, 326(1), 262-266. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-41> (дата звернення: 27.02.2025).

2. Rabocha T., Maslii, O., Robochyi, V., Frolov, O., & Pizintsali, L.V. (2023). Ukraine's energy supply in the defense sector: The first lessons of war. *Sustainable Engineering and Innovation*.

3. Ghilès F. War in Ukraine and the gas crisis force a rethink of EU foreign policy. 2022. URL: https://www.cidob.org/en/publications/publication_series/notes_internacionals

4. Matviienko H., Kucherkova S., Yanovska V., Hurochkina V., Ternovsky V. and Kęsy M. "Governmental Management and Regulatory Measures for Advancing AI in the Ukrainian Energy Sector as a Basis for Rapid and Sustainable Development of the Ukrainian Economy, "2023 13th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (ACIT), Wrocław, Poland, 2023, pp. 303-307, URL: <https://doi.org/10.1109/ACIT58437.2023.10275486>

5. Andriushchenko K., Tepluk M., Boniar S., Ushenko N. and Liezina A. (2019) 'Influence of cost drivers on value-oriented management of investment activity of companies. *Investment Management and Financial Innovations*, 16 (3), pp. 353-364.

6. Вплив війни на енергетику України. Київська школа економіки (KSE). 2024. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/06/KSE_-Vpliv-vii--ni-na-energetiku_UA-1.pdf (дата звернення: 27.02.2025).

7. Аналітичний звіт з енергетики України. Google Drive. 2024. URL: <https://drive.google.-com/file/d/1RMf5Tx97WgZXLajNugtW64O-RnLbYNhUB/view> (дата звернення 01.03.2025)

8. Степаненко, С., & Локтіонов, Д. (2024). БІОЕНЕРГЕТИКА ЯК ФАКТОР НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. *Економічний простір*, (190), 398-403. URL: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-70> (дата звернення: 28.02.2025).

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ**

**МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**РОЗВИТОК БІОЕНЕРГЕТИЧНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ В СІЛЬСЬКОМУ
ГОСПОДАРСТВІ**

07 - 08 березня 2025 р.

м. Київ

УДК 620.9:63

Розвиток біоенергетичного потенціалу в сільському господарстві: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ., 07-08 березня 2025 р.). – К.: Видавництво «Наукова столиця», 2025 – 172 с.

Відповідальний за випуск д. е. н., професор **М. П. Талавира**

Відповідальність за достовірність матеріалів несуть автори.

© Національний університет біоресурсів і
природокористування України, 2025